T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ORDU ALTINORDU BELEDİYESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 10
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 14
7. DENETİM BULGULARI 14
8. EKLER 44

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 7
Tablo 8: 2020 Yılı Tahakkuk ve Tahsilat Oranlarından Bazılarının Gelir Türleri İtibariyle Gösterimi 26
Tablo 9: Boş Yevmiye Kayıtları 29

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtmaması

2. Taşınmazlara İlişkin Amortisman Takip ve Kaydının Yapılmaması

3. Tahsis İşlemine Konu Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

4. Girişilen Taahhütlerin İlgili Taahhüt Hesaplarında İzlenmemesi

5. Sayıştay İlamlarının Mali Tablolarda İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Vergilendirme ve Ruhsatlandırmaya Yönelik Faaliyet ve İşlemlerin Etkin Yürütülememesi

2. Belediyenin Tahakkuk Eden Gelirlerinin Tahsilat Oranının Düşük Olması

3. Hakedişlerden Kesilen Asgari Ücret Destek Tutarlarının İlgili Kuruma Gönderilmemesi

4. Yevmiye Defterinde Boş Yevmiyeler Bırakılması ve Geçmişe Yönelik Kayıt Yapılması

5. Taşınır Mal Yönetimine İlişkin Mekanizmaların Oluşturulmamış Olması

6. Gecekondu Fonu Hesabına İlişkin Tutarların Takip ve Muhasebeleştirme İşlemlerinin Etkin Yürütülmemesi

7. Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünden Alınması Gereken Altyapı Kazı İzni Harcı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

8. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

9. Mevduat Hesaplarından Elde Edilen Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

10. Gelir ve Giderlerin Muhasebeleştirilmesinde Dönemsellik İlkesine Riayet Edilmemesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Altınordu Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

www.balioglu.net

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Altınordu Belediyesinin karar organı olan Altınordu Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 32 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Altınordu Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 2 adet birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı 1 adet memurlar arasından atanan başkan yardımcısı, 2 adet meclis üyeleri arasından atanan başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 19 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	272	88
Şahsa Bağlı Dondurulmuş Kadro (Memur)	-	3
Sözleşmeli Personel	-	15
Kadrolu İşçi	58	34
Geçici İşçi	-	2
Toplam	**330**	**142**
696 sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	**-**	**465**

www.balioglu.net

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Altınordu Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Altınordu Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen/Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	18.015.000,00	+300.000,00	18.315.000,00	15.206.722,38	3.108.277,62	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	2.920.000,00	-198.033,26	2.721.966,74	2.410.836,67	311.130,07	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	71.273.000,00	+6.849.809,27	78.122.809,27	71.313.957,09	6.808.852,18	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	16.000.000,00	-2.455.513,61	13.544.486,39	13.544.486,39	0,00	0,00
05	Cari Transferler	0,00	2.811.000,00	+256.077,85	3.067.077,85	2.745.198,95	321.878,90	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	39.295.000,00	+6.681.680,00	45.976.680,00	26.339.532,62	19.637.147,38	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	686.000,00	0,00	686.000,00	535.250,26	150.749,74	0,00
08	Borç Verme	0,00	2.000.000,00	+2.455.513,61	4.455.513,61	4.455.513,61	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	13.000.000,00	-12.869.533,86	130.466,14	0,00	130.466,14	0,00
Toplam		**0,00**	**166.000.000,00**	**+1.020.000,00**	**167.020.000,00**	**136.551.497,97**	**30.468.502,03**	**0,00**

Altınordu Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 166.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde eklenen ödenekle birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 167.020.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 136.551.497,97 TL Bütçe Gideri yapılmış, 30.468.502,03 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	52.331.000,00	54.790.047,63	90.776,91	54.699.270,72	104,53
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.610.000,00	2.446.716,49	74.695,61	2.372.020,88	90,88
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	37.700.000,00	12.455.300,00		12.455.300,00	33,04
05- Diğer Gelirler	73.630.000,00	86.445.462,51	58.076,83	86.387.385,68	117,33
06- Sermaye Gelirleri	0,00	7.583.719,06		7.583.719,06	0,00
08-Alacaklardan Tahsilat	-	-	-	-	-
09- Red ve İadeler	-271.000,00	-	-	-	0,00
Toplam	**166.000.000,00**	**163.721.245,69**	**223.549,35**	**163.497.696,34**	**98,49**

www.balioglu.net

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri %98,49 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirlerinde %104,53, teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde %90,88, diğer gelirlerde ise %117,33 oranında gerçekleşme meydana gelmiştir. Sermaye gelirlerindeki öngörülmeyen tahsilat, Belediye mülkiyetindeki Altınçarşı işyerlerinin satışından kaynaklanmıştır.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	18.015.000,00	15.206.722,38	84,41
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.920.000,00	2.410.836,67	82,56
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	71.273.000,00	71.313.957,09	100,06
04- Faiz Gideri	16.000.000,00	13.544.486,39	84,65
05- Cari Transferler	2.811.000,00	2.745.198,95	97,66
06- Sermaye Giderleri	39.295.000,00	26.339.532,62	67,03
07- Sermaye Transferleri	686.000,00	535.250,26	78,02
08- Borç Verme	2.000.000,00	4.455.513,61	222,78
09- Yedek Ödenekler	13.000.000,00	0,00	
Toplam	**166.000.000,00**	**136.551.497,97**	**82,26**

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri %82,26 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mal ve hizmet alım giderleri ile borç verme giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar sırasıyla %100,06 ve %222,78 oranında aşılmıştır. Borç verme kaleminde meydana gelen artışın sebebi ayni sermaye artırımı sonucu Belediye şirketine devredilen taşınmazlardan kaynaklanmaktadır.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

www.balioglu.net

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	43.931.676,56	45.189.099,16	54.790.047,63	2,86	21,25
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.488.303,61	2.141.908,35	2.446.716,49	-38,60	14,23
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	4.209.910,01	2.125.777,18	12.455.300,00	-49,51	485,92
Diğer Gelirler	61.611.513,80	62.184.017,09	86.445.462,51	0,93	39,02
Sermaye Gelirleri	0,00	35.042,82	7.583.719,06		21.541,29
Toplam	**113.241.403,98**	**111.675.844,60**	**163.721.245,69**	**-1,38**	**46,60**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	-178.950,42	-54.681,70	-223.549,35	-69,44	308,82
Net Toplam	**113.062.453,56**	**111.621.162,90**	**163.497.696,34**	**-1,27**	**46,48**

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 51.876.533,44 TL'lik (%46,48) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde %485,92 (10.329.522,82 TL) ve sermaye gelirlerinde %21.541,29 (7.548.676,24 TL) oranlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Artış büyük oranda Belediye mülkiyetindeki Altınçarşı'da yer alan 27 adet işyerinin satışından kaynaklanmıştır. Red ve iadelerde meydana gelen %308,82 oranındaki (168.867,65 TL) artışın ise ödemesi yapılan fakat bina yapımından vazgeçilmesi sebebiyle iade edilen bina inşaat harcı, emlak vergisinden muaf olduğu tespit edilenlere yapılan vergi iadesi ve yol harcamalarına katılma payının peşin ödenmesi sebebiyle ilgililere uygulanan %25 indirimden kaynaklandığı değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	10.908.296,87	14.246.975,74	15.206.722,38	30,61	6,74
SGK Devlet Prim Giderleri	1.904.832,97	2.285.060,15	2.410.836,67	19,96	5,50
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	60.386.714,31	56.472.652,71	71.313.957,09	-6,48	26,28
Faiz Giderleri	5.000.000,00	17.149.187,99	13.544.486,39	242,98	-21,02
Cari Transferler	2.116.973,52	1.803.251,36	2.745.198,95	-14,82	52,24
Sermaye Giderleri	105.474.739,71	30.266.522,91	26.339.532,62	-71,30	-12,97
Sermaye Transferleri	8.972.284,49	3.710.068,55	535.250,26	-58,65	-85,57
Borç Verme	0,00	0,00	4.455.513,61		
Toplam	**194.763.841,87**	**125.933.719,41**	**136.551.497,97**	**-35,34**	**8,43**

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 10.617.778,56 TL (%8,43) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında personel giderlerinin 959.746,64 TL (%6,74), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 125.776,52 TL (%5,50) arttığı görülmektedir. Cari transferler bir önceki yıla göre %52,24 oranında artarak, oransal olarak en fazla artışın gerçekleştiği bütçe gideri kalemi olmuştur. Söz konusu artışın sebebinin, emekli sandığı ek karşılık primleri ve memurlara emekli ikramiyesi için yapılan ödemeler olduğu değerlendirilmektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 121.127.370,11 TL, Faaliyet Geliri 181.719.733,19 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 60.592.363,08 TL olarak gerçekleşmiştir.

Altınordu Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirket aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	ALBEL İnş. Haf. Taah. Nak. Trz. Mob. San. ve Tic. A.Ş.	30.900.000,00	30.900.000,00	100

www.balioglu.net

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1 Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Altınordu Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca

hazırlanmaktadır.

1.4.2 Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3 Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe

www.balioglu.net

Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55'inci maddesinde, iç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını,

muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü olarak tanımlanmıştır.

Aynı maddede iç denetime ilişkin standart ve yöntemlerin ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirleneceği, geliştirileceği ve uyumlaştırılacağı ifade edilmiştir. Bu hükümden hareketle İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından Kamu İç Denetim Standartları belirlenmiştir. Kamu İç Kontrol Standartları ise COSO modeli, INTOSAI Kamu Sektörü İç Kontrol Standartları Rehberi ve Avrupa Birliği İç Kontrol Standartları çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmiştir.

Belediye bünyesinde iç kontrol sisteminin çalıştırılmasına yönelik faaliyetler mevcut olmakla birlikte kurumsal risk yönetimi ve iç kontrol sisteminin oluşturulmasına, uygulanmasına ve izlenmesine yönelik aşağıda yer alan tespit ve değerlendirmeler yapılmıştır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin 2020-2024 dönemine ait Stratejik Planı mevzuatta belirtilen zamanlara uyularak hazırlanmıştır. Yine İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren Performans Programı da süresi içerisinde yayımlanmıştır. Kurumun stratejik plan, performans programı ve bütçe uygulamaları sonucunda 2020 yılı Faaliyet Raporu yayımlanmıştır. İdare bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ve ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedeflerini gösteren Mali Durum ve Beklentiler Raporu düzenli olarak süresi içinde Kurumun web sitesinde yayımlanmaktadır.

Kamu idarelerinin, iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartları'na uyumunu sağlamak üzere; yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarını yürütmeleri gerekmektedir. Bu eylem planları, idareler tarafından Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygun olarak 18 kamu iç kontrol standardı ile bu standartları sağlayan 79 genel şartı içerecek ve iki yılı geçmeyecek şekilde belirlenecek dönemler itibariyle hazırlanmalıdır. Ancak son hazırlanan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı 2017 ve 2018 yıllarına ilişkin olup izleyen dönemler için güncel bir plan hazırlanmamıştır.

Bununla birlikte Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlık çalışmalarının üst yönetici onayıyla başlatılması gerekmektedir. Bu onayda bir üst yönetici yardımcısı veya harcama yetkilisinin başkanlığında, harcama yetkilileri veya

görevlendirecekleri yardımcılarından oluşan bir İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun oluşturulması öngörülmektedir. Bu Kurul, iç kontrol sisteminin yıllık değerlendirilmesi sonucu hazırlanan İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu'nu değerlendirir ve varsa rapora ilişkin eksiklikler tamamlandıktan sonra uygun görüşüyle üst yöneticinin onayına sunar. Belediyede üst yöneticinin onayı ile görevlendirilen İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu olmasına rağmen iç kontrol sisteminin etkin çalışmaması sebebiyle uygun görüş verebileceği değerlendirme raporu hazırlanmadığından üst yöneticinin onayına sunulamamıştır.

Kurumdaki tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in ekinde yer alan Etik Sözleşmesini imzalamış olup bu sözleşmeler özlük dosyalarında yer almaktadır.

Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları yapılmış, bu işlerin süreçleri ve/veya iş akış şemaları çıkarılmıştır.

İç kontrol sistemi, kurumların hedeflerini gerçekleştirmek için tüm faaliyetlerin başarısına makul güvence sağlayacak kontrollerin belirlenmesi, uygulanması, izlenmesi ve raporlanmasını kapsayan dinamik bir yapıdır.

www.balioglu.net

İç kontrol riskleri ise kurumda birim, faaliyet veya iş süreçleri düzeyinde tanımlanan risklerdir. İdarenin tüm birim, faaliyet veya iş süreçleri düzeyinde tanımlanması sebebiyle üst düzey riskleri içeren kurumsal risklerden farklı bir niteliğe sahiptir. Ayrıca riskler, gelecekte meydana gelmesi muhtemel olay ve faaliyetlerdeki tehdit ve fırsatların neden olabileceği sonuçların belirsizliği olması sebebiyle mevcut eksiklik ve aksaklıkları ifade etmemektedir. Ancak Belediye tarafından iç kontrol sisteminin çalışması ile ilgili aksaklıkların bulunması nedeniyle risklerinin belirlenmesine yönelik bir çalışma yapılmamıştır.

Kamu İç Kontrol Rehberi'nde kamu yönetiminde yürütülen görevlerden bazılarının, diğer görevlerle kıyaslandığında gerek doğası gerekse de idarenin itibarı, yolsuzluk riski, gizli bilgilerin açığa çıkarılması ve benzeri yönlerden çok daha büyük önem taşıdığı, bu yüzden kurumda hassas görevlerin belirlenmesi gerektiğinden bahsedilmiştir. Belirlenen kriterlere göre hassas görevler idarelerce tespit edilmeli, tanımlanan risklerin etkisini azaltmak için kontrol mekanizmaları geliştirilerek risk seviyesinde meydana gelen değişiklikler gözden geçirilmelidir. Fakat Belediye tarafından hassas görevler tespit edilmemiştir, dolayısıyla bu konuda belirlenen bir prosedür de bulunmamaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 61'inci maddesine göre muhasebe yetkilileri; ödeme emri belgesi ve eklerinin kontrolünden, muhasebe işlemlerinin belirlenmiş standartlara ve usulüne uygun olarak kaydedilmesinden, raporlanmasından, muhafazasından ve denetime hazır halde bulundurulmasından sorumludurlar. Gerek görev ve yetkileri gerekse de sorumlulukları göz önüne alındığında muhasebe yetkilisinin bir kurumun en önemli ve kritik çalışanlarından olduğu açıktır.

Yine aynı Kanun'un 62'nci maddesinde ise muhasebe yetkilisi görevini yürütmek üzere atanacakların taşıması gereken şartlar tek tek sayılmıştır. Muhasebe yetkilisi sertifikası almış olmak da bu şartlardan biridir. Sertifika eğitim programı kapsamında adaylar, mali mevzuat, muhasebe ve diğer idari hukuk konularına ilişkin olarak eğitime tabi tutulmaktadır. Bu eğitimle, adayların görevlerinin gerektirdiği mesleki nitelikleri kazanmaları amaçlanmaktadır.

Eğitimin sonunda tabi tutulacakları sınavda başarılı olup sertifika almaya hak kazanan adaylar, muhasebe hizmetlerinin yürütülmesi ve muhasebe biriminin yönetimi ile ilgili yeterli donanıma sahip olacaklardır. Kurumda söz konusu sertifikaya haiz personelin bulunması, muhasebe kayıtların mevzuatta öngörüldüğü şekilde tutulmasına, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna önemli katkı sağlayacaktır. Ancak Belediyede muhasebe yetkilisi sertifikasına haiz personel bulunmamaktadır.

www.balioglu.net

İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Malî Hizmetler Biriminin Ön Malî Kontrolüne Tâbi Malî Karar ve İşlemler" başlıklı 4'üncü bölümünün 17'nci maddesine göre; idarelerin, ihale kanunlarına tâbi olsun veya olmasın, harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı mal ve hizmet alımları için bir milyon Türk Lirasını, yapım işleri için üç milyon Türk Lirasını aşanlar ön mali kontrole tâbidir.

Faaliyet dönemi içerisinde ön mali kontrole tabi olmasına rağmen mali hizmetler birimine görüş için gönderilmeyen ihaleler bulunmaktadır.

İç kontrol sistemine yönelik çalışmaların üst yönetici onayıyla başlatılması, üst düzey sahiplenmeyi, yetkilendirmeyi ve izlemeyi sağlamasının yanında, üst yöneticinin olumlu iradesini göstermesi açısından büyük önem arz etmektedir. Belediyede üst yönetim tarafından iç kontrol sisteminin benimsendiği, mevzuata önemli ölçüde uyduğu ancak, risklerin belirlenmesi ve raporlama süreçlerindeki eksikliklerin giderilmesi için çalışmaların devam ettiği anlaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ordu Altınordu Belediyesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 1: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtmaması

Belediyeye ait Şirketin bilançosunda yer alan sermaye tutarı ile Belediyenin bilançosunda yer alan 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabındaki tutarın örtüşmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabını açıklayan 181'inci maddesinde, bu hesabın mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar ile bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Aynı Yönetmelik'in "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 182'nci maddesinde, mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse ayni sermaye transferi şeklindeki iştiraklerin gerçeğe uygun değeri ile bu hesaba kaydedileceği ve sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların, mal ve hizmet üreten ilgili kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılıklı olarak yer alan tutarlara eşit olması gerektiği belirtilmiştir. Söz konusu Yönetmelik'in devam eden 183'üncü maddesinde ise 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına hangi durumlarda borç ve alacak kaydı yapılacağı düzenlenmiş olup; nakden verilen sermayenin bir taraftan bu hesaba borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme

Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedileceği, duran varlıklar içinde yer alan taşınır ve taşınmaz mallardan sermayeye eklenmek amacıyla mal ve hizmet üreten kuruluşlara verilenlerin, bir taraftan net değerinin bu hesaba, ayrılan amortisman tutarının ilgili amortisman hesabına borç, varlığın kayıtlı değerinin ise ilgili duran varlık hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, 2020 yılı kesin hesap cetvelinde Belediyenin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının borç kalanının 23.301.104,61 TL olduğu, Belediye şirketinden alınan 31.12.2020 tarihine ait bilançosunda ise Şirketin sermayesinin 30.900.000 TL olduğu görülmüştür.

Belediye Şirketinin sermayesi ile Belediyenin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı arasındaki 7.598.895,39 TL farkın 6.578.895,39 TL'sinin ayni sermaye artırımı kararı sonrasında taşınmazlara yönelik değerleme işleminin Belediye tarafından yapılması gerekirken Şirket tarafından yapılması; 10.000 TL'sinin açılış sermayesinin muhasebe kayıtlarına alınmaması; geriye kalan 1.010.000 TL farkın sebebinin ise daha önceki dönemde gerçekleşen sermaye artırımlarının yanlış hesaplarda izlenmesi sonucu oluştuğu görülmüştür. Diğer taraftan ayni sermaye artırımı sonucu Belediye Şirketine devredilen ve 830 Bütçe Giderleri Hesabının "borç verme" alt kodunda izlenen taşınmazların aynı hesabın "sermaye transferleri" alt kodunda izlenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Söz konusu husus, 2020 yılı mali tablolarında 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 7.598.895,39 TL eksik görünmesine sebep olmaktadır.

Kayıt tutarsızlığının nedenleri araştırılarak, işlemlerin niteliğine uygun muhasebe kayıtlarının yapılması ve gerçeğe uygun değerle kayıtlarda izlenmesi sağlanmalıdır.

BULGU 2: Taşınmazlara İlişkin Amortisman Takip ve Kaydının Yapılmaması

Belediyeye ait bazı taşınmazlara yönelik amortisman kayıtlarının hatalı uygulandığı bazı taşınmazlara ise hiç amortisman kaydının yapılmadığı ve "Amortisman Defterinin" tutulmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiştir. Adı geçen Yönetmelik'in 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliği ve işleyişinin açıklandığı 202'nci ve 203'üncü maddelerinde

ise söz konusu hesabın maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı ve maddi duran varlıklar hesapları için ayrılan amortisman tutarlarının yılsonunda bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir. Aynı Yönetmelik'in 491'inci maddesinde de Belediye tarafından tutulması gereken defterler arasında Duran Varlık Amortisman Defteri sayılmış, 04.11.2015 tarihli ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin 47 sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 9'uncu maddesinde de amortismana tabi her bir varlığın Yönetmelik'in ekinde yer alan Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedileceği belirtilmiştir.

Belediyeye ait varlıkların faydalı ömürlerinin takibinin sağlanabilmesi için amortisman kayıtlarının sağlıklı bir şekilde tutulması gerekmektedir. Belediyenin taşınır ve taşınmazlarına yönelik amortismanların "Amortisman Defterinde" tutulması ise varlıkların faydalı ömürlerinin takibini kolaylaştırarak sahip olduğu varlıkların değerinin güncel ve doğru olarak izlenmesine katkı sağlayacaktır.

www.balioglu.net

Amortisman kayıtlarının tutulmaması Belediyenin bilançosunda 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabında yer alan tutarın hatalı görünmesine, faaliyet sonuçları tablosunda ise 630 Giderler Hesabının eksik görünmesine yol açmıştır. Ayrıca bu durum Belediyenin bilançosunda 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabının olması gerektiğinden daha yüksek görünmesine ve uygulamanın geçmiş yıllarda da yapılması sebebiyle 570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabının da olduğundan yüksek görünmesine neden olmuştur.

BULGU 3: Tahsis İşlemine Konu Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Belediye ile diğer kamu idareleri arasında tahsis işlemine konu edilen taşınmazlar, muhasebe kayıtlarına alınmadığından bilançonun söz konusu varlıklara ilişkin tam ve güvenilir bilgi sunmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 47'nci maddesinde kamu idarelerinin, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirmek amacıyla mülkiyetlerindeki taşınmazları birbirlerine tahsis edebileceği hüküm altına alınmıştır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesinde de benzer bir düzenleme ile belediyelere kendilerine ait taşınmazları diğer kamu idarelerine tahsis etme yetkisi verilmiştir.

Tahsis işleminin konusu olan taşınmaz mal, kamu hizmetinin ifası amacıyla ilgili idarenin kullanımına bırakıldığından tahsis yapan ve yapılan idarelerin, bu kaynakların tam ve doğru olarak raporlanmasını teminen tahsis işlemini muhasebeleştirmesi gerekmektedir.

Nitekim Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 188'inci ve 192'nci maddelerinde de tahsis edilen taşınmazların niteliğine göre, 250 Arazi ve Arsalar Hesabı veya 252 Binalar Hesabında takip edileceği hükmüne yer verilmiştir. Anılan Yönetmelik'in 189'uncu ve 193'üncü maddelerinde ise tahsis işleminin muhasebe kayıtlarının nasıl yapılacağı ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Buna göre;

Belediye tarafından tahsis edilen taşınmazların, kayıtlı değerleri üzerinden 250.02 Arazi ve Arsalar Hesabına alacak, 500.11 Net Değer Hesabına borç,

Belediye tarafından tahsisli kullanılan taşınmazların, kayıtlı değerleri üzerinden 252.03 Binalar Hesabına borç, 500.12 Net Değer Hesabına alacak; ayrılmış amortisman tutarlarının da 500.13 Net Değer Hesabına borç, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Belediyenin taşınmaz hesaplarının incelenmesinde, tahsis edilen 1 ve tahsisli kullanılan 2 taşınmaza ait muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüş olup mülkiyet ve kullanım durumlarına ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

Taşınmazların yönetimi ve kontrolü için, idarelerce tahsis edilen ve tahsisli kullanılan taşınmazlarla ilgili farklı bir kayıt düzeninin bulunduğu ve bu şekilde kullanılan taşınmazlarla ilgili yapılacak kayıtların da buna uygun olarak tutulmasının gerektiği değerlendirilmektedir. Tam açıklama kavramı, muhasebenin genel kabul görmüş bir ilkesi olup Belediye, bu kavram uyarınca varlıklarının gerçek durumunun mali tablolarda yer almasını sağlamalıdır.

BULGU 4: Girişilen Taahhütlerin İlgili Taahhüt Hesaplarında İzlenmemesi

Belediyenin 2020 yılı içerisinde mal ve hizmet alımları ile yapım işleri sözleşmelerine dayanılarak girişilen taahhütleri olduğu halde taahhüt hesaplarının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 920 Gider Taahhütleri Hesabı ile ilgili "Hesabın niteliği" başlıklı 450'nci maddesinde; taahhüt hesaplarının, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen gider taahhütleri, mevzuatı gereğince bu tutarlara ilave edilen taahhütler ile bunlardan

yerine getirilenler veya feshedilenlerin, bunlara yapılan ilaveler, fiyat güncellemeleri ile bunlardan yerine getirilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılacağı belirtilmektedir.

Yönetmelik'in 449'uncu maddesinde, girişilen herhangi bir taahhüde ilişkin bilginin sözleşmenin imzalanmasından itibaren en geç üç iş günü içinde ilgili harcama birimi tarafından muhasebe birimine bildirilmesi gerektiği; "Hesabın işleyişi" ile ilgili 451'inci maddesinde ise muhasebe birimine bildirilen taahhüt tutarları ile bunlara ilave edilen her türlü taahhüt artışının muhasebe birimi tarafından 920 Gider Taahhütleri Hesabının borcuna, 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabının alacağına kaydedilmek suretiyle ilgili hesaplarda izleneceği ifade edilmektedir.

Belediye bütçesinde, 49.161.563,23 TL ile önemli yer tutan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin cari yıl ve izleyen yıllar için verilen taahhütlerin sözleşme yapıldığı tarihte sözleşmede yer alan fiyatlar ile nazım hesaplara geçirilmesi gerekmektedir. Taahhüt hesaplarının kullanılmaması, kurum bütçesi hazırlanması sırasında söz konusu yüklenimler için ödenek ayrılmasında ve bu ödeneğin söz konusu ödemelere saklanmasında aksaklıklar meydana getirecektir. Bununla birlikte mali tablolarda eksik görünen yükümlülükler, kurumun stratejisini belirleyen karar alıcıların hatalı yönlendirilmesine sebep olarak sağlıklı kararlar vermelerine engel olabilecektir.

www.balioglu.net

Girişilen taahhütlerin ilgili hesaplarda izlenmemesi, Belediyenin mali tablolarında 920 Gider Taahhütleri Hesabı ve 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabının 49.161.563,23 TL eksik görünmesine sebep olmaktadır.

BULGU 5: Sayıştay İlamlarının Mali Tablolarda İzlenmemesi

Sayıştay ilamlarıyla tazminine karar verilen kamu zararı tutarlarının Belediyenin mali tablolarında izlenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kamu zararı" başlıklı 71'inci maddesine dayanılarak hazırlanan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Kamu zararından doğan alacakların muhasebe kayıtlarına alınması" başlıklı 9'uncu maddesinde; Sayıştay ilâmları ile bildirilen kamu zararından doğan alacakların, ilâmların idarelerine ulaştığı tarihten itibaren beş iş günü içerisinde, takibe yetkili birimce, sorumlular ve ilgililer adına muhasebe kayıtlarına aldırılacağı, muhasebe birimine yazılan yazıda faiz başlangıç tarihinin de belirtileceği, muhasebe biriminin, Sayıştay ilâmına istinaden

bildirilenleri ilâmda belirtilen sorumlular adına hesaplara kaydedeceği hükümlerine yer verilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 111'inci maddesinde ise Sayıştay ve diğer mahkemelerce verilip kuruma tebliğ olunan ilamlarda yer alan tutarların Kişilerden Alacaklar Hesabına alınarak takip edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Söz konusu maddenin "Sayıştay ilamları" başlıklı (d) bendine göre, Sayıştayca tazmin hükmedilen paralara ait ilamlar kuruma gönderildiğinde; ilamda yazılı miktarlardan kısmen veya tamamen daha önceden Kişilerden Alacaklar Hesabına kaydedilmiş miktarlar bulunduğu takdirde, tahsil edilip edilmediğine bakılmaksızın bu paraların hesaplara alınış kaydına ilişkin yevmiye tarih ve numarası ile miktarlarını gösteren bir liste düzenlenir. Söz konusu liste, ilam suretine bağlanarak ilam tutarından bu miktar düşüldükten sonra arta kalan miktarlar yevmiye ve yardımcı defterlere kaydedilir. Daha önce hesaplara alınan ve listede gösterilen alacakların yardımcı defter kayıtlarında; ilamın tarihi, numarası, yılı ve adına tazmin hükmolunan sorumluların kimlikleri belirtilir. İlamın kesinleştiği bildirilinceye kadar, sorumlulardan icraya müracaat edilmeksizin tahsili izlenir. İlamın kesinleştiği bildirilince icra takibine başlanır. Yargılamanın iadesi isteminde bulunmak, icrayı alıkoymaz. Sayıştayca temyiz, yargılamanın iadesi veya karar düzeltilmesi yoluyla alacaklardan bir kısmının veya tamamının kaldırılmasına karar verildiği takdirde, buna ait kararlar da gönderildiğinde kaldırılan miktar hesaplardan çıkartılır.

www.balioglu.net

Sayıştay ilâmları ile bildirilen kamu zararından doğan alacaklar, ilâmların İdareye ulaştığı tarihten itibaren 5 gün içerisinde muhasebe kayıtlarına alınmak üzere muhasebe birimine bildirilmelidir. Muhasebe biriminin ise Sayıştay ilâmına istinaden bildirilen kamu zararı tutarını ilâmda belirtilen sorumlular adına 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına kaydetmesi gerekmekte olup ayrıca muhasebe kayıtlarına alınan her bir alacak için tahsilat izleme dosyası açılmalıdır. Bu husus Belediyenin alacaklarını mali tablolarda doğru ve güncel şekilde izlemesi için önem arz etmektedir. Ancak Sayıştay 1. Dairesinin 16.01.2020 tarih 10777 numaralı Karar'ı neticesinde, tazminine hükmedilen 95.147,30 TL'nin Belediyenin mali tablolarında izlenmediği tespit edilmiştir.

Sayıştay ilamlarıyla tazminine karar verilen kamu zararı tutarlarının muhasebe sisteminde ilgili hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Vergilendirme ve Ruhsatlandırmaya Yönelik Faaliyet ve İşlemlerin Etkin Yürütülememesi

2020 yılına ait ilan ve reklam vergisi tahakkuk listesi, çevre temizlik vergisi tahakkuk listesi, eğlence vergisi tahakkuk listesi ve ruhsatlı işyerleri listesi üzerinden yapılan karşılaştırmalar sonucunda vergilendirme ve ruhsatlandırmaya yönelik faaliyet ve işlemlerin etkin yürütülememesi nedeniyle Belediyenin gelir kaybına uğradığı tespit edilmiştir.

Anayasa'nın 127'nci maddesinin son fıkrasında, idarelere görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanacağı hüküm altına alınmıştır. Anayasada yer alan bu hüküm doğrultusunda Belediyelere 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu başta olmak üzere diğer ilgili mevzuatlar ile vergi, resim, harç ve katkı payı gibi gelirleri tahsil etme imkânı tanınmıştır.

www.balioglu.net

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin gelirleri" başlıklı 59'uncu maddesinde; kanunlarla gösterilen vergi, resim, harç ve katılım payları belediye gelirleri arasında sayılmış; aynı Kanun'un "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinde ise; belediyenin gelir ve alacaklarının takip ve tahsilini sağlama yetkisi belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye başkanına verilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda ise üst yönetici olarak belediye başkanlarının, kaynakların etkili şekilde elde edilmesi ve kullanılmasından sorumlu olduğu ve bu sorumluluğunu mali hizmetler birimi, iç denetçi ve harcama yetkilileri aracılığıyla yerine getireceği düzenlenmiş, idare gelirlerinin tahakkuku ile gelir ve alacakların takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmıştır.

Bu düzenlemeler çerçevesinde belediye yönetiminin belediye gelirlerinin takip, tahakkuk ve tahsilat süreçlerinde yeterli etkinliği sağlayamadığı, aşağıda belirtilen alanlarda kontrol mekanizmalarının güçlendirilmesine ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

a) İlan ve Reklamlara Ait Vergi Gelirlerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Belediye sınırları içerisinde yer alan bazı işyerlerinin ilan ve reklam vergisi mükellefiyetlerinin tesis edilmediği ve vergi tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12 ve 13'üncü maddelerinde; belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar da dâhil olmak üzere, ilan ve reklam vergisine tabi olduğu ifade edilmiş, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişilerin ise verginin mükellefi olduğu belirtilerek, sonraki maddesinde hangi ilan ve reklamlardan vergi alınmayacağı tek tek sayılmak suretiyle açıklanmıştır.

Diğer yandan, aynı Kanun'un 16'ncı maddesinde, söz konusu verginin, vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından; ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde ise ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede ilan ve reklam vergisi yönünden Belediyenin yetki alanı içerisinde kalan ve faaliyetine devam ettiği tespit edilen 7 adet işyerinin, ilan ve reklam içeren tabelaları mevcut olmasına rağmen, ilan ve reklam vergisi mükellef kayıtlarının bulunmadığı görülmüş olup, söz konusu kayıtlarının bulunmaması da bu işyerlerinin ilan ve reklam vergisi tahakkuk kayıtlarının yapılamamasına neden olmuştur.

www.balioglu.net

b) Belediye Sınırları İçerisinde Faaliyet Gösteren Bazı İşyerlerinin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk ve Tahsilat İşlemlerinin Yapılmaması

Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren işyerlerinin bir kısmının çevre temizlik vergisi tahakkuk ve tahsilatlarının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre temizlik vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinde; Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yer alan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu belirtilmiş, verginin mükellefinin binaları kullananlar olduğu, mükellefiyetin ise binanın kullanımı ile başlayacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan Kanun'da çevre temizlik vergisinden özel işletmelere ait herhangi bir muafiyet ve istisnaya da yer verilmemiştir.

Belediye sınırları ve mücavir alan içerisinde bulunan 21 adet işyerinin ilan ve reklam vergisi mükellefiyeti bulunmasına rağmen çevre temizlik vergisi mükellefiyetinin bulunmadığı ve bu sebeple mezkûr işyerleri adına herhangi bir çevre temizlik vergisi tahakkukunun

yapılmadığı görülmüştür. Ayrıca bazı işyerlerinin faaliyet durumlarının tespitine yönelik olarak Zabıta Müdürlüğüne yaptırılan denetimler neticesinde 16 adet işyerinin, Belediye tarafından 2018 yılında kiraya verilen işyerlerinin vergi yönünden incelenmesi neticesinde de 2 adet işyerinin çevre temizlik vergisi tahakkuk kayıtlarının bulunmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren toplam 39 adet işyerinin çevre temizlik vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı anlaşılmıştır.

c) Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyette Bulunması

Belediye sınırları ve mücavir alan içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet yürüten işletmelerin bulunduğu görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri açma izni harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde yer alan bir işyerinin açılmasının işyeri açma izni harcına tabi olduğu belirtilmiştir.

www.balioglu.net

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde ise büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde yetkili idarenin, büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesi, bunların dışında kalan hususlarda ise büyükşehir ilçe belediyesi olduğu ifade edilmiştir.

Yine aynı Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan herhangi bir işyerinin açılamayacağı ve çalıştırılamayacağı, hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet gösterebilmesi için ilgili belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatı alması gerekmektedir.

Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden temin edilen belgelerin incelenmesi neticesinde, ilan ve reklam vergisi ve eğlence vergisi mükellefiyeti bulunan 74 adet işyeri ile Belediye tarafından 2020 yılı içerisinde kiraya verilen 11 adet işyerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bazı işyerlerinin faaliyet durumlarının tespitine yönelik olarak Zabıta Müdürlüğüne yaptırılan denetimler neticesinde de 20 adet işyerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatının bulunmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak belediye sınırları ve mücavir alan içinde toplam 105 adet işyeri, işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunmaktadır. Ayrıca, ruhsatsız çalıştığı tespit edilen işyeri sayısı kadar işyeri açma izni harcının tahsil edilmemesi de Belediyenin gelir kaybına uğramasına neden olmaktadır.

Belediyenin yetki ve görev alanında aktif olarak faaliyet gösteren ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı almak zorunda olan 105 adet işyerinin Belediyenin Zabıta Biriminde görevli memurlar aracılığıyla denetiminin yapılarak ruhsatlandırılmalarının sağlanması ve buna bağlı olarak da işyeri açma izni harcının zamanında tahsil edilmesi gerekmektedir.

d) Alışveriş Merkezi İçinde Yer Alan İşyerlerinden İlan ve Reklam Vergisi Alınmaması

Belediyenin ilan ve reklam vergisi gelirlerine yönelik yapılan incelemelerde alışveriş merkezi içinde yer alan işyerlerinden alınması gereken ilan ve reklam vergisinin takip ve tahsilinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, ilan ve reklam vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun büyükşehir belediyelerinin görev, yetki ve sorumluluklarını belirleyen 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde; büyükşehir belediyesinin yetki alanındaki meydan, bulvar, cadde ve ana yolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımını sağlamak, kentsel tasarım projelerine uygun olarak bu yerlere cephesi bulunan yapılara ilişkin yükümlülükler koymak; ilân ve reklam asılacak yerleri ve bunların şekil ve ebadını belirlemek, büyükşehir belediyelerin görevleri arasında sayılmıştır. Adı geçen Kanun'un 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde ise 7'nci maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen alanlar ile bu alanlara cephesi bulunan binalar üzerindeki her türlü ilân ve reklamların vergileri ile asma, tahsis ve bakım ücretleri büyükşehir belediyesinin gelirleri arasında sayılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, kanun koyucunun lafzından büyükşehir belediyelerinin Kanun'da belirtilen alanlar ile bu alanlara cephesi bulunan binalar üzerindeki her türlü ilan ve reklamların vergilerini, asma tahsis ve bakım ücretlerini almaya yetkili olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan ana arterde olsa dahi yol kenarındaki binaların ana caddeye cephesi olmayan yüzlerine veya bina içlerine asılan panolar

ile özel mülke konu bahçe, arsa veya araziye dikilen direkler ya da asılan panolar vasıtasıyla yapılan reklamların vergilerinin ilçe veya ilk kademe belediyelerince alınması gerekmektedir.

Belediye sınırları içinde bulunan alışveriş merkezinin iç cephesinde yer alan ilan ve reklamlara ait vergi gelirlerinin tahakkuk ve tahsilinin Ordu Büyükşehir Belediyesi tarafından yapıldığı tespit edilmiştir. İlgili mevzuat hükümleri uyarınca söz konusu gelirlerin tahakkuk ve tahsilinin Altınordu Belediyesi tarafından yapılması gerektiği değerlendirilmiştir.

e) Organize Sanayi Bölgesi Tüzel Kişiliği Tarafından Verilen İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarının Takibinin Yapılmaması

Belediye sınırları dâhilinde yer alan Organize Sanayi Bölgesi (OSB) içinde faaliyete başlayacak olan sanayi kuruluşlarına, OSB tüzel kişiliği tarafından verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının takibinin yapılmaması sonucu Belediyenin ilgili işyerlerine çevre temizlik vergisi mükellefiyeti başlatamadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinin birinci fıkrasında, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu belirtilmiştir. Aynı maddenin muafiyetten yararlanan kurumların sayıldığı ikinci fıkrasında ise OSB'ye yer verilmemiştir.

Söz konusu bölgede faaliyet gösteren sanayi kuruluşlarının işyeri açma ve çalışma ruhsatları, 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun "Yer seçimi, kuruluş ve planlama" başlıklı 4'üncü maddesinde yer alan hüküm gereğince OSB tüzel kişiliği tarafından verilmektedir. Aynı maddenin devamında ise işyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesi sırasında ruhsata ilişkin harçların, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereği, OSB tüzel kişiliği tarafından verilen ruhsatlara ait harçların Belediyeye ait banka hesaplarına yatırıldığı, ruhsat alan iş yerlerinin listesinin ise Belediye tarafından her yıl yazılı talepte bulunduğu halde OSB tarafından paylaşılmadığı görülmüştür. Çevre temizlik vergisi mükellefiyetlerinin başlatılmasına engel teşkil eden durumun OSB ile etkin iletişimin sağlanamamasından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

2020 yılında OSB'de faaliyette bulunan 128 adet sanayi kuruluşundan 29'unun 2017-2020 yılları arasında başlatılması gereken çevre temizlik vergisi mükellefiyetleri zamanında başlatılamamıştır. Belediye ile OSB arasında, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alan sanayi kuruluşlarının mükellefiyetlerinin zamanında başlatılması ve vergi gelirlerinde kayba yol açan firmaların erken dönemde tespit edilmesi amacıyla etkin bir iletişim sisteminin oluşturulması gerektiği düşünülmektedir.

Yapılan tespitler sonucunda, Belediye tarafından ilgili mevzuatlar gereğince tahsil edilmesi gereken vergi gelirleri ve harçların tahsilatlarının sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi, mahalli ve müşterek ihtiyaçlara yönelik yapılacak hizmetlerde aksamalara sebebiyet verilmemesi ve Belediyenin gelir kaybına uğramaması için gelir tahsilatlarına yönelik faaliyet ve işlemleri yürütmek ile görevli birimler tarafından gerekli çalışmaların yapılarak gelir yönetiminin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Belediyenin Tahakkuk Eden Gelirlerinin Tahsilat Oranının Düşük Olması

www.balioglu.net

Belediyenin 2020 mali tablolarında yer alan gelir tahakkuklarına ilişkin tahsilat oranlarının düşük gerçekleştiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Gelirlerin toplanması sorumluluğu" başlıklı 38'inci maddesinde; kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu olduğu belirtilmektedir.

Belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisi olan belediye başkanı, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinde, belediye başkanı, belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmekle görevlendirilmiştir. 5018 sayılı Kanun'un "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'nci maddesinde ise gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması denilerek muhasebe hizmetinin tanımı yapılmış ve hizmetlerin yerine getirilmesinden muhasebe yetkilisinin sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Belediyenin, 5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde sayılan hizmetleri yerine getirebilmesi, projelerin finansmanını sağlayabilmesi için 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda ve diğer özel kanunlarda belirtilmiş asli ve feri gelirlerinden kaynaklanan alacaklarının takip ve tahsilini sağlıklı bir sistem içerisinde yürütmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, tabloda ayrıntılarına yer verilen bazı vergi, harç, katılma payı ile diğer çeşitli gelirlere ait gelir tahakkuk kayıtları yapılmasına rağmen tahsilat tutarlarının düşük oranda kaldığı tespit edilmiştir.

Tablo 8: 2020 Yılı Tahakkuk ve Tahsilat Oranlarından Bazılarının Gelir Türleri İtibariyle Gösterimi

Sıra No	Gelir Türü	Tahakkuk Tutarı (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Tahakkuk-Tahsilat Oranı (%)
1	Bina Vergisi	40.302.781,13	25.369.741,48	62,95
2	Arazi Vergisi	3.186.002,71	1.287.035,98	40,40
3	Arsa Vergisi	18.907.215,86	8.371.227,20	44,28
4	Çevre Temizlik Vergisi	5.805.764,96	1.494.914,39	25,75
5	Haberleşme Vergisi	268.111,49	152.551,36	56,90
6	Eğlence Vergisi	193.113,41	114.709,01	59,40
7	İlan ve Reklam Vergisi	4.053.366,00	477.940,79	11,79
8	Kira Gelirleri Diğer Taşınmaz	3.552.989,82	2.057.802,69	57,92
9	Yol Harcamalarına Katılma Payı	21.081.166,36	7.405.598,02	35,13

Belediyenin gelir ve gider dengesinin sağlanması ve mali sürdürülebilirliğin güvence altına alınması için tahakkuku yapılan gelirlerin zamanlı olarak tahsilini sağlamaya yönelik önlemlerin alınması gerekmektedir.

BULGU 3: Hakedişlerden Kesilen Asgari Ücret Destek Tutarlarının İlgili Kuruma Gönderilmemesi

Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında yükleniciye yapılan hakediş ödemelerinden kesilen asgari ücret destek primlerinin yüklenici hakedişlerinden kesildiği ancak

www.balioglu.net

mevzuat gereği gönderilmesi gereken kurumlara gönderilmeyip emanet hesaplarında bekletildiği görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 75'inci maddesinin birinci fıkrasında; 2018 yılında bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının, 2018 yılı Ocak ile Eylül ayları için Bakanlar Kurulunca tespit edilen günlük tutar ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edileceği ve bu tutarın İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin 8'inci fıkrasında ise 4734 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak tutarların bu idarelerce işverenlerin hakedişinden kesilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Belediyeler 4734 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin (a) bendinde sayılan idareler arasında yer aldığından, belediyelerce asgari ücret destek kesintilerinin yapılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Uygulamaya ilişkin olarak Sosyal Güvenlik Kurumunca yayımlanan 20.06.2018 tarih ve 2018/20 sayılı Genelge'nin "İhale Makamlarınca Destekten Yararlanan İşverenlerin Hakedişlerinden Yapılacak Kesintilere İlişkin Usul ve Esaslar" başlıklı 6.4. maddesinde; asgari ücret desteğine ilişkin olarak daha önce yayımlanan Genelgelerde hakedişten kesilen tutarların veya emanete alınan tutarların, Sosyal Güvenlik Kurumunun "İdarelerce e-borç sorgulama" ekranından görülebileceği belirtilmiştir. Ayrıca, söz konusu destek tutarının, kesinleşmesinden sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin, ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılması gerektiği düzenlenmiştir.

Asgari Ücret Destek Primi uygulaması, 5510 sayılı Kanun'a eklenen Geçici 78'inci madde ile 2019 yılında ve Geçici 80'inci madde ile 2020 yılında da uygulanmaya devam etmiştir. 5510 sayılı Kanun'un Geçici 78'inci maddesine dayanarak 2019 yılında Sosyal Güvenlik Kurumunca 2019/8 sayılı Genelge ve Geçici 80'inci maddesine dayanarak 2020 yılında 2020/10 sayılı Genelge çıkarılmıştır.

2019/8 sayılı Genelge ile 2020/10 sayılı Genelge'de, desteğin genel bütçeye gönderileceğine dair bir ifade bulunmamakla birlikte, "Tereddüt Edilen Hususlarla İlgili Başvuru Yapılması Gereken Kurum" başlıklı 8.5. maddesinde; ihale makamlarının destek tutarına ilişkin hakedişlerden yaptıkları kesintilerin İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılıp aktarılmayacağı, aktarılacaksa her ay mı yoksa yılsonunda mı İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılacağı gibi hususlardaki sorularına ilişkin başvuru merciinin Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü olduğu ifade edilerek belirtilen hususlarda ilgili kuruma müracaat edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelerden anlaşıldığı üzere, 2019 yılına kadar hakedişlerden kesilen asgari ücret destek tutarlarının kesinleşmesinden sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin, ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılması; 2019 yılından sonra söz konusu kesintilerin İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılıp aktarılmayacağı konusunda Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne müracaat edilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Yapılan incelemede, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında 2016 yılında 424.591,65 TL, 2017 yılında 466.879,32 TL, 2018 yılında 360.276,03 TL, 2019 yılında 384.810,00 TL ve 2020 yılında 204.577,50 TL olmak üzere toplam 1.841.134,50 TL asgari ücret destek priminin işverenlerin hakedişlerinden kesilerek 333.01.01 Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri Hesabına kaydedildiği görülmüştür. Ancak 2016, 2017 ve 2018 yıllarına ilişkin olarak kesilen 1.251.747,00 TL destek tutarı genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili mal müdürlüğünün banka hesabına aktarılmamış, 2019 ve 2020 yıllarına ilişkin olarak kesilen 589.387,50 TL destek tutarına ilişkin ise İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılıp aktarılmayacağı ile ilgili olarak Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne müracaat edilmemiştir.

2019 ve 2020 yıllarında hakedişlerden kesilen 589.387,50 TL asgari ücret destek tutarı ile ilgili olarak Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü ile görüşülmesi; 2019 yılı öncesi kesilen tutar olan 1.251.747,00 TL'nin ise genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere gönderilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 4: Yevmiye Defterinde Boş Yevmiyeler Bırakılması ve Geçmişe Yönelik Kayıt Yapılması

Belediyenin 2020 yılı yevmiye kayıtları incelendiğinde, boş yevmiye kayıtları olduğu ve geçmişe yönelik işlem tesis edildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel muhasebe kavramları ve ilkeler ile genel yönetim muhasebe standartları, kuralları ve uygulanması" başlıklı 42'nci maddesinde; kurumların muhasebesinin, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan temel muhasebe kavramları ile faaliyet sonuçları, bütçe uygulama sonuçları, nazım hesaplara ilişkin ilkeler ve varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar ilkelerinden oluşan bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde belirlenen muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler çerçevesinde yürütüleceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları" başlıklı 43'üncü maddesinde ise; muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verileceği belirtilmiştir. Bu yevmiye numaralarının, gerek yevmiye defteri gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında esas olacağı hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan Yönetmelik hükümlerine göre Belediyenin yevmiye kayıtlarını müteselsil numaralandırarak düzenlemesi ve muhasebe kayıtlarındaki hataların sadece yeni muhasebe kayıtlarıyla düzeltilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Belediyenin yevmiye defterinde yapılan incelemeler neticesinde, 103 tane yevmiye numarasının boş bırakılarak muhasebe kayıtlarının yapılmaya devam edildiği; 1 tane yevmiyede ise geçmişe yönelik kayıt yapıldığı tespit edilmiştir.

Aşağıdaki tabloda Yönetmelik'e aykırı olarak boş bırakıldığı tespit edilen yevmiye kayıtları listelenmiştir.

Tablo 9: Boş Yevmiye Kayıtları

2874	2875	2876	2877	2878	2879	2880	2881	2882
2883	2884	2885	2886	2887	2888	2889	2890	2891
2892	2893	2894	2895	2896	2897	2898	2899	2900
2901	2902	2903	2904	2905	2906	2907	2908	2909
2910	2911	2912	2913	2914	2915	2916	2917	2918
2919	2920	2921	2922	2923	2924	2925	2926	2927
2928	2929	2930	2931	2932	2933	2934	2935	2936
2937	2938	2939	2940	2941	2942	2943	2944	2945
2946	2947	2948	2949	2950	2951	2952	2953	2954
2955	2956	2957	2958	2959	2960	2961	2962	2963
2964	2965	2966	2967	2968	2969	2970	2971	2972
2973	6811	11585	11586					

Yevmiye defterinde boş yevmiyelerin bulunması ve geçmişe yönelik muhasebe kaydı yapılması, mali tabloların içerdiği bilginin güvenilirliğini de olumsuz etkileyeceğinden, muhasebenin temel ilkelerine ve yasal düzenlemelere aykırılık teşkil eden bu tür uygulamalara yer verilmemesi ve sonradan tespit edilen eksik ya da hatalı kayıtların muhasebe ilkeleri ve ilgili yasal düzenlemelere uygun olarak düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Taşınır Mal Yönetimine İlişkin Mekanizmaların Oluşturulmamış Olması

Taşınır mal yönetimi ile ilgili izleme ve kontrol mekanizmalarının etkin bir şekilde oluşturulmadığı ve kayıt sisteminin ilgili düzenlemelere uygun yürütülmediği görülmüştür.

➢**Belediyeye Ait Hurda Ambarı Bulunmaması**

Belediyede hurdaya ayrılan taşınırların izlenmesi için kullanılmak üzere bir hurda ambarının bulunmadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinde, hurda malların, ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle alınış amaçları doğrultusunda kullanılması imkânı kalmayan ya da tamiri mümkün veya ekonomik olmayan arızalar nedeniyle kullanılmasında yarar görülmeyerek hizmet dışı bırakılan taşınırlar ile üretim sırasında elde edilen kırpıntı, döküntü ve artık parçalar olduğu belirtilmiştir.

Hurda malların yönetiminde uygulanacak usule ise aynı Yönetmelik'in 28'inci maddesinde yer verilmiş ve söz konusu maddede, ekonomik ömrünü tamamlamış veya kullanımında yarar görülmeyen taşınırların, mevzuatta uygun görülen usullerle kurulacak komisyon tarafından hurdaya ayrılmasına karar verileceği ve "Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağına" dayanılarak düzenlenecek "Taşınır İşlem Fişiyle" kayıtlardan düşüleceği belirtilmiştir.

Söz konusu hurda taşınırların muhasebeleştirilmesi ise Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile ilgili 225'inci maddesine göre; kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıklar kayıtlı değerler üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarı 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir.

Yapılan incelemede, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının borç bakiyesinde 471.407,60 TL, taşınırları üzerinde yapılan denetimde ise 120.893,00 TL değerinde hurda malı olduğu tespit edilmiş olmakla birlikte söz konusu hurdaların depolanması amacıyla bir hurda ambarı bulunmamaktadır.

Belediyenin ekonomik ömrünü tamamlayan ve kullanım amacını yitiren taşınır mallarının takibi ve korunması amacıyla hurda ambarı oluşturması gerektiği düşünülmektedir.

➢**Tesis Kapsamında Yer Alan Taşınırların Sanal Ambarda İzlenmemesi**

Belediye hesaplarında yer alan ve tesis kapsamında değerlendirilen güvenlik sistemlerinin, personel kart okuyucularının, ses ve görüntü kaydı yapan cihazların izlenmesi için bir sanal ambar bulunmadığı tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin (i) bendinde; tesis kapsamındaki taşınırların yalnızca elektronik ortamda takip edilebilmesi amacıyla oluşturulan ambar denilerek sanal ambarın tanımı yapılmıştır. Aynı maddenin (s) bendinde; bir makine veya cihazın ürettiği enerjiyi, sesi, görüntüyü ve benzerini ileten, dağıtan veya bir makine veya cihazın gördüğü işi uzağa taşıyan ya da uzaktaki verileri toplayan, kaydeden makine veya cihazlar arasındaki düzeni sağlayan, birbiriyle entegre makine ve cihazlardan oluşan, gerektiğinde başka yere taşınabilen ve kullanılamaz hale gelene kadar sanal ambar kayıtlarında takip edilen sistemler denilerek tesis kapsamına giren taşınırların tanımı yapılmıştır.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri ile "Tesis" kapsamına giren taşınırların yalnızca elektronik ortamda takip edilmesi amacıyla sanal ambar oluşturulması ve kapsama giren taşınırların sanal ambarda izlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Belediye tarafından 474.212,86 TL değeri bulunan kameralı güvenlik sistemleri, ses görüntü iletim araçları, personel kart okuyucular ve uzaktaki verileri toplayıp kaydeden makinelerin elektronik ortamda izlenebilmesi amacıyla sanal ambar oluşturulmalıdır.

➢**Ortak Alan Kullanım Sorumlusu Belirlenmemesi ve Dayanıklı Taşınır Listesi Düzenlenmemesi**

Büro, oda, garaj gibi ortak kullanım alanlarında yer alan taşınırların kontrolünün ve takibinin sağlanması amacıyla belirlenmesi gereken ortak alan sorumlusunun belirlenmediği ve söz konusu alanlarda yer alan taşınırların kaydedilmesi gereken dayanıklı taşınırlar listesinin düzenlenmediği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Belge ve cetveller" başlıklı 10'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (ç) bendinde; Taşınır Kod Listesinin (B) bölümünde gösterilen taşınırlardan oda, büro, bölüm, geçit, atölye, garaj ve servislere tahsis edilenler için dayanıklı taşınır listesi düzenleneceği belirtilmiştir. Bunlar için "Taşınır Teslim Belgesi" düzenlenmeyeceği, listenin istek yapan birim yetkilisi ve/veya varsa ortak kullanım alanı sorumlusu tarafından imzalanacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Dayanıklı taşınırların kullanıma verilmesi" başlıklı 23'üncü maddesinde de benzer hükme yer verilerek dayanıklı taşınırların, oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarına Dayanıklı Taşınırlar Listesi düzenlenerek verileceği belirtilmiştir.

Belediye taşınırları üzerinde yapılan incelemelerde; ortak kullanım alanı sorumlusu belirlenmediği ve dayanıklı taşınırların kullanıma verilirken ortak kullanım alanının sorumlusu veya yöneticisine imzası alınarak teslim edilmediği tespit edilmiştir.

Ortak kullanım alanlarında kullanılmak üzere verilen taşınırların hangi mahalde ve hangi birimin sorumluluğunda olduğunun kontrolünün sağlanması için Dayanıklı Taşınırlar Listesi'nin düzenlenmesi sağlanmalıdır.

www.balioglu.net

➢**Taşınır İmha İşlemlerinin Usulüne Uygun Yapılmaması**

Demirbaş hesaplarında kayıtlı bulunan ve imhaya uygun olmayan taşınırların imha edildiği tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Hurdaya ayırma nedeniyle çıkış" başlıklı 28'inci maddesinde, ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle kullanılmasında yarar görülmeyerek hizmet dışı bırakılması gerektiği ilgililer tarafından bildirilen taşınırların, usulüne uygun olarak oluşturulan komisyon tarafından değerlendirileceği belirtilmiştir. Komisyonca hurdaya ayrılmasına karar verilenler için ise "Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı" düzenlenerek harcama yetkilisinin onayı ile kayıtlardan çıkartılacağı hüküm altına alınmıştır.

Kayıttan düşülmesine karar verilen taşınırlardan harcama yetkilisince oluşturulacak komisyon tarafından ekonomik değerinin olmadığı veya teknik, sağlık, güvenlik ve benzeri nedenlerle imha edilmesinin şart olduğuna karar verilenler, harcama yetkilisinin onayı ile imha

edilir. Aynı zamanda imha işlemi komisyon veya komisyonun gözetiminde uzman kişiler tarafından yapılır, bu işleme ilişkin ayrıca bir imha tutanağı da düzenlenir.

Belediye hesapları üzerinde yapılan incelemelerde, 20.02.2020 tarihinde İmar ve Şehircilik Müdürlüğüne ait ahşap büro mobilyalarının, 17.12.2020 tarihinde Hukuk İşleri Müdürlüğüne ait mevzuat kitaplarının imha kaydı yapıldığı görülmüştür. Ahşap ve kitaplardan oluşan taşınır malların geri dönüşüme gönderilmesi yerine teknik, sağlık ve güvenlik gibi sebeplerle imha edilmesi yönünde karar verildiği anlaşılmıştır. Diğer bir taraftan mevzuatta imha işleminin komisyon tarafından takip edilmesi gerektiğine yer verilmiş olmasına rağmen ahşap büro malzemeleri ve mevzuat kitaplarının kimin gözetiminde ve hangi usullerle imha edildiği belirlenememiştir. Taşınırların imhası amacıyla yürütülen süreçte tutanak düzenlendikten sonra imha işlemlerinin takibinin bırakılmaması ve usulüne uygun oluşturulmuş komisyon gözetiminde yerine getirilmesi gerekmektedir.

➢**Dayanıklı Taşınırlara Sicil Numarası Verilmemesi**

www.balioglu.net

Belediyenin dayanıklı taşınırları üzerinde yapılan incelemelerde, dayanıklı taşınırlara sicil numarası verilmediği ve kullanıma verilen taşınırların takibinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Dayanıklı taşınırların numaralanması" başlıklı 36'ncı maddesinde; giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt ve kontrol yetkilisi tarafından yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde bir sicil numarası verileceği belirtilmektedir. Aynı maddenin devamında sicil numarasının üç grup rakamdan oluşacağı, birinci grup rakamın, taşınırın Dayanıklı Taşınırlar Defterinde ayrıntılı izlenmek üzere kaydedildiği taşınır kodundan; ikinci grup rakamın, taşınırın giriş kaydedildiği yılın son iki rakamından; üçüncü grup rakamın ise taşınıra verilen giriş sıra numarasından oluşacağı belirtilmiştir.

Yer verilen Yönetmelik hükümleri gereğince, incelemelerde sicil numarası verilmediği tespit edilen dayanıklı taşınırların tamamına, kontrol ve takibinde sürekliliğin sağlanması için mevzuatın öngördüğü usullere uygun sicil numarası verilmesi gerekmektedir.

- **Tesisler Hesabında İzlenmesi Gereken Taşınırların Demirbaşlar Hesabında İzlenmesi**

Taşınır mal kapsamında yer alan kameralı güvenlik sistemleri ile personel kart okuma sistemlerinin 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı yerine 255 Demirbaşlar Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'ne göre tesis; bir makine veya cihazın ürettiği enerjiyi, sesi, görüntüyü ve benzerini ileten, dağıtan veya bir makine veya cihazın gördüğü işi uzağa taşıyan ya da uzaktaki verileri toplayan, kaydeden, makine veya cihazlar arasındaki düzeni sağlayan, birbiriyle entegre makine ve cihazlardan oluşan, gerektiğinde başka yere taşınabilen ve kullanılamaz hale gelene kadar sanal ambar kayıtlarında takip edilen sistemleri ifade etmektedir.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin muhasebe hesap planında yer alan 253 Tesis, Makine ve Cihazlar ana hesabının yalnızca taşınır malları kapsayacak şekilde yeniden sınıflandırılması ve taşınır mal kapsamındaki tesislere ilişkin taşınır ikinci düzey kodları ve alt detay kodlarının belirlenmesi amacıyla 39 sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği hazırlanmıştır. Söz konusu Tebliğ'in 5'inci maddesinin (c) bendi uyarınca, kamu binalarında kurulu bulunan kameralı güvenlik sistemleri ile personel ve ziyaretçi için turnikeli-kameralı geçiş sistemlerinin 253.01.03 Görüntüleme, Bilgi Toplama ve Takip Sistemleri hesap koduna kaydedilmesi gerekmektedir.

Belediyenin dönem sonu itibariyle 255 Demirbaşlar Hesabında kayıtlı 420.239,66 TL tutarında kameralı güvenlik sistemi ve 53.973,20 TL tutarında personel kart okuma sistemi bulunmaktadır. 253.01.03 Görüntüleme, Bilgi Toplama ve Takip Sistemleri Hesabına kaydedilmesi gereken toplam 474.212,86 TL değerindeki söz konusu sistemlerin bir başka maddi duran varlık hesabında izlenmesi sonucu, 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı 474.212,86 TL eksik, 255 Demirbaşlar Hesabı söz konusu tutar kadar fazla görünmektedir.

BULGU 6: Gecekondu Fonu Hesabına İlişkin Tutarların Takip ve Muhasebeleştirme İşlemlerinin Etkin Yürütülmemesi

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun "Fonların teşkili ve kullanılması" başlıklı 12'nci maddesinde; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı; 13'üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği açıklanmıştır. Yapılan incelemede, Belediye tarafından gecekondu fonu

www.balioglu.net

hesabının yönetilmesinde, 775 sayılı Gecekondu Kanunu'na, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'a; fonun muhasebeleştirilmesinde ise Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne aykırı hareket edildiği tespit edilmiştir.

a) Gecekondu Fonu Hesabında Toplanan Paraların Gelirler Hesabı Yerine Emanetler Hesabında Muhasebeleştirilmesi

Belediyenin belirli amaca tahsisli geliri niteliğinde olan gecekondu fonu gelirinin 600 Gelirler Hesabı yerine 333 Emanetler Hesabında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Belirli bir amaca tahsisli gelirler ve alınan paylar" başlıklı 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında, 20.07.1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 12'nci maddesi gereği kurulan fonda toplanacak paraların, gelir bütçesinin ilgili bölümüne gelir kaydedileceği ve diğer taraftan gider bütçesinin ilgili tertibine tahsis amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ödenek konulacağı ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

2017 yılında Ordu Defterdarlığından gönderilen 14.040,34 TL tutarındaki gecekondu fonu gelirinin 333 Emanetler Hesabında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir. Yönetmelik'te belirtildiği üzere; gecekondu fonundaki paralar, idarenin belirli amaca tahsisli geliridir. Dolayısıyla bu gelirlerin, emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılan yabancı kaynak hesabı yerine yardımcı hesap kodlarıyla takip edilmek üzere 600 Gelirler Hesabı ve 800 Bütçe Gelirleri Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, 2017 yılı içerisinde tahsil edilen söz konusu fon gelirinin hatalı bir şekilde gelir hesabı yerine emanet hesabında muhasebeleştirilmesi, Belediyenin 2020 yılı mali tablolarında yer alan 333 Emanetler Hesabının 14.040,34 TL fazla görünmesine neden olmaktadır.

b) Gecekondu Fonu Payı için Ayrı Bir Banka Hesabının Açılmaması

775 sayılı Gecekondu Kanunu hükümlerine göre elde edilen fon gelirlerinin ve yine bu Kanun kapsamında yapılacak fon harcamalarının, Belediyenin mevcut cari banka hesaplarından ayrı olarak açılacak başka bir banka hesabında takip edilmediği görülmüştür.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 12'nci maddesinde, Kanun'da belirtilen hizmetlerin yürütülebilmesi ve anılan maddede sayılan gecekondu fonu gelirlerinin takibi için bankada özel

bir hesabın açılarak fon gelirlerinin kayıtlara giriş ve çıkışının söz konusu banka hesabından yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Belediyenin banka hesaplarının incelenmesi neticesinde, gecekondu fonu gelirleri ve giderlerinin takibi için bu fona mahsus bir banka hesabı açılmadığı ve fon gelirlerinin Belediyenin mevcuttaki cari banka hesabında takip edildiği tespit edilmiştir.

775 sayılı Kanun'da belirtilen gecekondu fonu gelirlerinin ve bu fondan yapılacak harcamaların takibi için Belediye tarafından söz konusu fona mahsus bir banka hesabının açılması sağlanmalıdır.

c) Gecekondu Fonu Payının Vadeli Banka Hesaplarında Takip Edilmemesi

Hazineye ait taşınmazların satışından elde edilen gelirlerden Belediyeye gönderilen "%10'luk gecekondu fonu payının" vadesiz banka mevduat hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 12'nci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; gecekondu fonunda toplanacak paraların faiz ve sair gelirlerinin, fonun gelirleri arasında olduğu belirtildiğinden, mezkûr Kanun hükmünden bankada açılacak Gecekondu Fonu hesabının, vadeli bir mevduat hesabı olması gerektiği anlaşılmaktadır.

www.balioglu.net

2017 yılında Ordu Defterdarlığından gönderilen 14.040,34 TL tutarındaki gecekondu fonu payının bir kamu bankasının vadesiz hesabında izlendiği ve bu sebeple Gecekondu Kanunu'nda yer alan hizmetlerin yürütülmesi için gerekli olan bir kaynaktan elde edilecek gelirin Belediye tarafından tahsil edilemediği tespit edilmiştir.

Söz konusu mevzuat hükmü gereği, Ordu Defterdarlığı tarafından gönderilecek fon paylarının Belediye tarafından vadesiz banka mevduatı hesabı yerine, vadeli banka mevduatı hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

d) Hazineye Ait Taşınmazların Satış Bedellerinin Tahsil Edilen Kısmından Hesaplanan Belediye Payı İle Gecekondu Fonu Payının Takibinin Yapılmaması

Belediye sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satışından alınması gereken belediye payı ile gecekondu fonu paylarının takip edilmediği tespit edilmiştir.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "Taksitle ödeme, satış bedelinden pay

verilmesi, belediyelere devir" başlıklı 5'inci maddesinde; Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla %10'unun, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılacağı, kalan kısmından ise ilgili belediyeye %30, varsa büyükşehir belediyesine %10oranında pay verileceği ifade edilmiştir.

2017 yılında Ordu Defterdarlığı tarafından gönderilen gecekondu fonu payına ilişkin muhasebe kayıtlarının yapıldığı, ancak 2018-2020 yıllarına ilişkin olarak gerek %10'luk gecekondu fon payının gerekse de %30'luk Belediye payının tahsil edildiğini gösteren herhangi bir muhasebe kaydı yapılmadığı görülmüştür.

Bu sebeple, Belediye tarafından Ordu Defterdarlığı ile gerekli yazışmalar yapılarak 2018, 2019 ve 2020 yıllarında Belediye sınırları içinde Hazineye ait bir taşınmaz satışının yapılıp yapılmadığı, yapılmış olması halinde ise 4706 sayılı Kanun kapsamındaki taşınmaz satışı sonucu doğan hem belediye payının hem de gecekondu fon payının tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 7: Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünden Alınması Gereken Altyapı Kazı İzni Harcı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Belediye tarafından Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünden (OSKİ) alınması gereken altyapı kazı izni harç bedellerinin takip ve tahsilat işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Altyapı kazı izni harcı, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Sekizinci Bölümü'nde "Çeşitli Harçlar" başlığı altında düzenlenmiştir. Kanun'un "Çeşitli harçların uygulama esasları ve ödenmesi" başlıklı 85'inci maddesinde ise harçların makbuz karşılığında veya basılı damga vurulmak suretiyle peşin olarak ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Altyapı kazı izni harcı" başlıklı Mükerrer 79'uncu maddesine göre, Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır. Altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve

kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. İlgili belediyeden alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında hesaplanan "altyapı kazı izni harcı" karşılığı "altyapı kazı izni belgesi" alınır.

Belediyelerin bağlı kuruluşlarının altyapı kazı izninden ve harcından muaf olduğuna dair mevzuatta hüküm bulunmamaktadır. Bu sebeple Belediye sınırları içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak tüm kazı işlemleri altyapı kazı izni harcına tabi olup söz konusu harç bedeli mükellefleri tarafından peşin olarak ödenecektir.

Yapılan incelemede, Belediyenin, 2020 yılı itibariyle Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünden 2.285.700,75 TL altyapı kazı izni harcı alacağının bulunduğu, bu alacağın sebebinin kazı ruhsatlarının, kazı izni harcı tahsil edilmeden OSKİ Genel Müdürlüğüne verilmesinden ve sonrasında harca ilişkin takip ve tahsilat işlemlerinin yapılmamasından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

2020 yılı itibariyle toplam 2.285.700,75 TL tutarındaki altyapı kazı izni harç bedellerinin Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünden tahsili için gerekli takibin yapılması sağlanmalıdır.

www.balioglu.net

BULGU 8: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine Belediyenin 2020 Mali Yılı Ücret Tarifesinde yer verilmesine rağmen, söz konusu ücretlerin takip ve tahsilatının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik ile bu faaliyetlerin ücretlendirilmesine ilişkin düzenlemeler yapılarak elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi kavramlar tanımlanmıştır. Aynı Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelik'te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği belirtilmiş, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir.

01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde yer alan üst sınırları belirten fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı Yönetmelik'in "Geçiş hakkı ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde hüküm altına alınmıştır. Yönetmelik'e eklenen Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi incelendiğinde, büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde yer alan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler için de ücret tarifesi belirlendiği görülmektedir. Yönetmelik'te açıklanan tarifeye göre, büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerden en fazla metrekaresi 0,70 TL geçiş hakkı ücreti alınacağı ve söz konusu tutarın her yıl ÜFE oranında güncelleneceği belirtilmiştir. Büyükşehir sınırları içinde yer alan ilçe belediyelerine ücret tarifesinde yer verilmesi, bu yerlerden geçiş hakkı ücretlerini tahsile ilişkin yetkinin ilçe belediyelerinde olduğunu göstermektedir.

Belediyenin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerlerden elektronik haberleşme hizmeti sunmak amacı ile altyapı tesisi kuran işletmeler ile sözleşme yapılması ve Yönetmelik'in ekinde yer alan ücret tarifesini geçmemek üzere Belediye Meclisi Kararıyla bir ücret tarifesi belirlenmesi mevzuat gereğidir.

www.balioglu.net

İlgili mevzuat hükümlerine istinaden geçiş hakkı ücretlerine ilişkin tarife 01.01.2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Belediye Meclisinin 18.10.2019 tarihli ve 2019-81 sayılı Kararı ile belirlenmiştir. Ancak geçiş hakkı ücretleri için Belediye gelir tarifesinde bir ücret belirlenmiş olmakla birlikte söz konusu geçiş ücretlerinin takip ve tahsiline ilişkin herhangi bir işlem yapılmadığı tespit edilmiştir.

Belediye tarafından belirlenen tarife uyarınca, elektronik haberleşme hizmeti sunmak amacıyla altyapı tesisi kuran işletmelerden, altyapı geçiş hakkı ücretlerinin tahsil edilmesi ve takibinin de titizlikle yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: Mevduat Hesaplarından Elde Edilen Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Belediyenin, 2020 yılı içinde elde ettiği mevduat faiz gelirlerine ilişkin muhasebe kayıtları incelendiğinde, tahakkuk eden faiz gelirinin gelir vergisi stopajı düşülerek net tutar üzerinden 254.665,40 TL olarak muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel muhasebe kavramları ve ilkeleri ile genel yönetim muhasebe standartları, kuralları ve uygulanması" başlıklı 42'nci maddesinde, kurumların muhasebesinin Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin ikinci bölümündeki bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde belirlenen muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler çerçevesinde yürütüleceği belirtilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Faaliyet sonuçları tablosu ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir-gider işlemlerinin, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izleneceği; gelir ve gider hesaplarının, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsus olduğu hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmelik'in "Gayrisafilik ilkesi" başlıklı 39'uncu maddesinde; gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği belirtilmiştir.

Ayrıca Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 600 Gelirler Hesabının niteliğini açıklayan 368'inci maddesinde; bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk eden her türlü gelirin bu hesapta izlenmesi gerektiği belirtilmiştir.102 Banka Hesabının işleyişinin anlatıldığı 57'nci maddesinde ise idarenin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarlarının bu hesaba, tevkifat tutarlarının ise 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Belediyenin faiz gelirlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının incelenmesinde, vadeli banka hesaplarına tahakkuk eden brüt faiz gelirinin net tutarlar üzerinden 600.05.01.09.99 Diğer Faizler Hesabına kaydedildiği, tevkifat tutarının ise muhasebe kayıtlarında gösterilmediği tespit edilmiştir. İlgili düzenlemeler gereği, mevduat hesapları için ilgili aylarda tahakkuk eden faiz gelirleri brüt tutarı üzerinden 600 Gelirler Hesabına; brüt faiz gelirleri üzerinden yapılacak tevkifat tutarları 630 Giderler Hesabına; tevkifat sonrasında kalan net faiz gelirleri ise 102 Bankalar Hesabına kaydedilmelidir.

Genel Yönetim Muhasebe ilkeleri arasında yer alan gayrisafilik ilkesinin tesis edilebilmesi ve faaliyet sonuçları tablosunun fiili durumu doğru bir şekilde yansıtabilmesi için vadeli mevduat hesaplarına tahakkuk eden faiz gelirinin ve bu gelir üzerinden hesaplanan tevkifat tutarının ilgili düzenlemelere uygun bir şekilde muhasebeleştirilmesi sağlanmalıdır.

www.balioglu.net

BULGU 10: Gelir ve Giderlerin Muhasebeleştirilmesinde Dönemsellik İlkesine Riayet Edilmemesi

Bazı gelir ve gider kalemlerinin muhasebeleştirilmesinde, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde düzenlenen ve kamu idarelerinin faaliyetlerinin, belirli dönemlerde raporlanması ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanması gerektiğini ifade eden dönemsellik ilkesine riayet edilmediği tespit edilmiştir.

a) Kira Gelirlerinin Tahsilatında Dönem Ayırıcı Hesapların Kullanılmaması

Belediye tarafından kiraya verilmiş olan taşınmazların tahsil edilen bir yıllık kira bedellerinin tamamının dönem ayırıcı hesaplar kullanılmadan doğrudan gelir hesaplarında izlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabını açıklayan 286'ncı maddesinde; dönem içinde ortaya çıkan ancak gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirlerin bu hesap içerisinde kullanılacağı, söz konusu Yönetmelik'in 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabını açıklayan 335'inci maddesinde ise dönem içerisinde tahsil edilen ancak gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek gelirlerin izlenmesinde ise bu hesabın kullanılacağı belirtilmiştir.

2020 yılında kiraya verilen 14 adet taşınmaza ait gelirlerin muhasebeleştirilmesinde 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının kullanılmadığı, söz konusu gelirlerin doğrudan gelir hesaplarında izlenmesi neticesinde dönemsellik kavramına aykırı hareket edildiği tespit edilmiştir.

Tahsil edilen kira gelirlerinin dönem ayırıcı hesaplar kullanılmadan, bir sonraki döneme ait gelirlerin de tahsil edildiği ayda gelir hesaplarında izlenmesi Belediyenin mali tablolarında 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının 466.070,50 TL eksik, 600 Gelirler Hesabının 466.070,50 TL fazla görünmesine yol açmıştır.

b) İşçi Ücretlerinin Ödenmesinde Bir Önceki Yıla Ait Ödemelerin İlgili Yıla Ait Mali Tablolarda Gösterilmesi

Belediyede çalışan işçilerin 15-31 Aralık dönemine isabet ücretlerinin ödenmesinde, dönemsellik ilkesine aykırı olarak 320 Bütçe Emanetleri Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 320 Bütçe Emanetleri Hesabını açıklayan "Hesabın işleyişi" başlıklı 250'nci maddesinde; 15-31 Aralık tarihlerine ilişkin hesaplanan işçi ücretlerinin bu hesaba alacak 630 Gider Hesabına borç; diğer taraftan 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, 2019 ve 2020 yıllarında işçi ücretlerinin ödenmesinde dönemsellik ilkesi gereği 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilmesi gereken 15-31 Aralık dönemine isabet eden işçi ücretlerinin ilgili olduğu yılın gideri olarak raporlanmadığı tespit edilmiştir.

2019 yılına ait 15-31 Aralık dönemi işçi ücretlerinin 2020 yılında muhasebeleştirilmesi 630 Giderler Hesabının faaliyet sonuçları tablosunda 127.622,46 TL fazla görünmesine 2020 yılına ait 15-31 Aralık dönemi işçi ücretlerinin 2021 yılında muhasebeleştirilmesi ise 630 Giderler Hesabının faaliyet sonuçları tablosunda 121.106,62 TL eksik, 320 Bütçe Emanetleri Hesabının ise bilançoda 121.106,62 TL eksik görünmesine yol açmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde tanımlanan dönemsellik kavramı kurumların faaliyet sonuçlarının sağlıklı bir şekilde tespit edilebilmesi açısından önem arz etmektedir. Söz konusu kavram ile kurumlar faaliyet dönemlerindeki gelir ve giderlerini sağlıklı bir şekilde takip edebilmekte ve her dönemin faaliyet sonuçlarını diğer dönemlerden bağımsız olarak izleyebilmektedir. Elde edilen gelirlerin ve gerçekleştirilen giderlerin, dönemsellik ilkesine uygun olarak ait oldukları dönem mali tablolarında yer almasını sağlayacak şekilde muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/ Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Kamu İhale Kurumundan Uygun Görüş Alınmaksızın Mal Alımlarına İlişkin Yasal Limitlerin Aşılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdarenin 2020 yılı için limit aşımı ile ilgili olarak Kamu İhale Kurumundan 10.07.2020 tarih ve 11564 sayılı yazı ile izin istediği, Kamu İhale Kurumunun 21.07.2020 tarih E.2020/10574 sayılı yazısı ve Kamu İhale Kurulunun 2020/032 sayılı Karar'ı ile Belediyeye uygun görüş verdiği tespit edilmiştir.
Belediyeye Ait Şirkete Kredi Kullanabilmesi İçin Kefil Olunması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	2020 yılında Şirketin herhangi bir kredi kullanımı olmamıştır.
Vadesinde İlgili Vergi Dairesine Yatırılmayan Damga Vergisi Tutarlarının Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına Alınmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Denetime tabi dönemde ilgili hususun İdare tarafından yerine getirildiği tespit edilmiştir. 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı kullanılmıştır.
5393 sayılı Belediye Kanunu Hükümlerine Göre Borçlanma Sınırının Aşılması ve Borçlanma	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Yapılan incelemelerde daha önceki denetim dönemlerinde sınırın aşılması durumunda,

www.balioglu.net

İçin İçişleri Bakanlığından Onay Alınmaması			İçişleri Bakanlığına onay amacıyla yazı yazıldığı ancak Bakanlıktan yanıt gelmeden borçlanmaya gidildiği tespit edilmiştir. Ancak İdare yetkilileri denetime tabi dönemde borçlanma sınırının aşılmadığını, sınırın aşılması durumunda ise ilgili onayın İçişleri Bakanlığından alınacağını ifade etmişlerdir.
Büyükşehir Belediyesi Tarafından Parkmetre Yerlerinden Elde Edilen Gelirlerden Kuruma Aktarılması Gereken Payların Aktarılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdarenin Büyükşehir Belediyesi ile mutabakat yaparak Büyükşehir Belediyesine göndermesi ve alması gereken gelirlerine yönelik mahsuplaşma yaptığı görülmüştür.
İşyeri Açma İzni Olmadan Faaliyette Bulunan İşletmelere İdari Para Cezası Uygulanmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Denetime tabi dönemde yapılan incelemelerde söz konusu bulguya ilişkin olarak 14.05.2020 tarih 110.99-8065 sayılı yazı ile işlem yapılarak, bulguda yer verilen 82 adet iş yerinin her birine idari yaptırım cezası uygulandığı ve tahsiline yönelik işlem yapıldığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Konut İnşaatları İçin Alınan Bina İnşaat Harcının Matrahının Hatalı Hesaplanması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Denetimimiz öncesi hatalı olarak hesaplanan söz konusu harcın denetimimiz sonrasında mevzuata uygun olarak hesaplanmaya başlandığı görülmüştür.
Otopark Yönetmeliği Uyarınca Tahsil Edilen Otopark Gelirlerinin Büyükşehir Belediyesine Zamanında Gönderilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdarenin Büyükşehir Belediyesi ile mutabakat yaparak göndermesi ve alması gereken gelirlerine yönelik mahsuplaşma yaptığı görülmüştür.
Kamulaştırma İşlemlerinin Tapu Müdürlüğü Nezdinde Takibinin Yapılmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	İdarenin konu ile ilgili olarak Tapu Müdürlüğünden 06.12.2017 tarih ve 750-E.106812 sayılı yazı ile bilgi talep ettiği ancak Tapu Müdürlüğünün resmi yazıya cevap vermediği tespit edilmiştir.
Bütçe Emanetleri Hesabındaki Kayıtlı Tutarların Mevzuatta Belirlenen Sıraya Göre Ödenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Denetime tabi dönemde ilgili hususun İdare tarafından yerine getirildiği tespit edilmiştir.
Haczedilemeyen Gelirlerin Ayrı Banka Hesaplarında İzlenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Denetime tabi dönemde ilgili hususun İdare tarafından yerine getirildiği tespit edilmiştir.
Yevmiye Madde Numaralarının Düzenli ve Müteselsil Olmaması	2018	Yerine Getirilmedi	İdare her ne kadar açıklamasında bulgu konusu

www.balioglu.net

			işlemin düzeltildiğini belirtmişse de VERA üzerinden yapılan incelemelerde boş yevmiyeler olduğu görülmüş söz konusu husus B. Diğer Bulgular Bölümünde, Bulgu 4: "Yevmiye Defterinde Boş Yevmiyeler Bırakılması ve Geçmişe Yönelik Kayıt Yapılması" başlığıyla bulguya konu edilmiştir.
Kiraya Verilen Taşınmazların Nazım Hesaplarda Takip Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Denetime tabi dönemde yapılan incelemelerde kiraya verilen taşınmazların nazım hesaplarda takip edildiği tespit edilmiştir.
Faaliyet Alacaklarına İlişkin Tahakkuk Kayıtlarının Usulüne Uygun Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Denetime tabi dönemde yapılan incelemelerde İdarenin tahakkuk eden gelirlerini 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına kaydettiği tespit edilmiştir.
Satın Alınan Park Oyun Grupları ve Spor Aletlerinin Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında Gösterilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Denetime tabi dönemde ilgili hususun İdare tarafından yerine getirildiği tespit edilmiştir.
Kalkınma Ajansı Paylarının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Denetime tabi dönemde yapılan incelemelerde bulgu konusu kalkınma ajansı paylarının 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Gecikme Zamlarının İlgili Olduğu Yılın Mali Tablolarında İzlenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare söz konusu hususa ilişkin olarak Kurumun bilişim sisteminin imkân vermemesini öne sürmüş ancak denetim esnasında söz konusu sistemin güncellenmesi sağlanmıştır.
Mali Duran Varlıklar Hesap Grubunun Gerçek Durumu Yansıtmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Denetime tabi dönemde yapılan incelemelerde İdarenin bulguya konu hesapları kullanmaya başladığı tespit edilmiştir.
Banka Kredileri Hesaplarının Gerçek Durumu Yansıtmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Denetime tabi dönemde yapılan incelemelerde 300 ve 400 Banka Kredileri Hesaplarında yer alan tutar ile İlbank veri tabanında yer alan tutarların uyumlu olduğu tespit edilmiştir.
Taşınmaz Kayıt İşlemlerinin Tamamlanmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Denetime tabi dönemde ilgili hususun İdare tarafından yerine getirildiği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net